

ETHNIC CLEANSING IN THE PHILIPPINES

by *Herb Mantawe*, 1998

Ethnic cleansing is not limited to the more familiar genocidal practices in Serbia and Rwanda. Less brutal though equally effective in eliminating ethnic rivals is the Putonghua approach. In China's case, the systematized use of its national language, Mandarin, has marginalized the other mainland languages. Interestingly, the mainland languages not favored by their government are called dialects, as if they were not worthy of existence in the first place, only of its contempt. The same is true in the Philippines.

The Philippine government has hardly ever wavered in its campaign to eradicate its non-Tagalog population through language conversion. First it went through the motions of developing a national language called Filipino. Armed with provisions in the defect-ridden 1987 Constitution that nakedly favor Tagalog, the Philippine government busily prepares for the final destruction of all non-Tagalog culture groups.

Its greatest task has been to prevent educated non-Tagalogs from being able to read and write in their own mother language. This has been accomplished through the schools which allow only Tagalog and English from the primary up to the tertiary level.

Nearly as critical has been the conspiracy to degrade the image of the provinciano in the mass media. Mainly, this continues to be accomplished by the constant depiction on television, the movies, newspapers and radio of non-Tagalogs as lowly-civilized oafs whose only hope for improvement is by staying in Manila.

Much as Manila treats the provinces as its colonies, the better it will be to control them once their languages have been replaced by its very own Tagalog. Keeping the provinces poor and coercively promoting Filipino-Tagalog there go hand in hand under the present colonialist framework.

But why in the name of nationalist nonsense do we allow things like these? Even the Soviet Union did not impose a national language on its republics nor does the United States have one today. And those who bother to be really fair about it have several to accommodate its ethnic groups. India has 15; Singapore and Switzerland have four; Belgium and Canada have two; etc.

Only through pluralism can the death of the cultural identities of non-Tagalogs be averted. Most importantly, the Filipino national language has to be thrown away with the garbage. In its place should be regional official languages. As a demonstration of their resistance to Manila's colonial rule, localities in the Visayas and Mindanao are already exercising their language rights.

Language apartheid as practiced in the Philippines can end now. Let us reject the Filipino identity being forced on us by Manila as a vision of Tagalog supremacism. The alternative is the terminal decline of the languages they consider inferior.

PAMAGLINIS KING LAHI
Evangelina Hilario Lacson
(Ing Susi, Banwang 2001)

In pamagbawas o pamanlinis king lahi e mu king paralan a pikabalwan king amanong genocidal (o pamamate karing e matatanggap keningmasikanan a lahi) anti mo ing malilyari king Serbia at Rwanda. Ating aliwang paralan a e kasing galing na niti, dapot kasing siri niya munaman anting metung a paralan king pangalako reng kalaban. Ini ya ing Putonghua approach.

China-Ing pangapili ning Mandain anting salitang pambansa linele na la ring aliwang manga twang salita ring memalen. Ding salitang e mepili king kapamalan inaus da lang dyalektong e sukat magamit kaninu man at sukat pang pikasaman. Makanyan munaman ngeni ing malilyari keti Pilipinas.

Ing kapamalan Pilipinas e bitasang mikelangan king kayang pamanlaban karing taung e Tagalog king paralan a maka-patungkul king karelang salita. Muna, mitatag yang metung a pambasang salitang meyaus Pilipino kapamiltan ning e masalaseng mipamayapang 1987 Konstitusyon e makayungyung king Tagalog. Menalumpakan kaniti, ing pambasang Kapamalan misasadya neng panaun ban e manyira karing kalinangan a e Tagalog.

Ing peka mumuna nang parasan ning kapemalan ya ing taung e Tagalog e ne sa maka basa at maka sumulat king amanu nang siswan. Iti a gagawan na uling karing iskwela ala nang magagamit a salita nung e namu Tagalog o Inglis manibat king makabang balitang angga na king katlung balitang o kolehiyo.

Makanyan munaman kasiri ing balamu metung a pamisapakat king lon lang mababa at maka pakayli ring manibat king probinsya, kapamiltan da ring telebisyon, sine, babasan a dyaryo, at radyo. Ban mitas la ring manibat king lalawigan king panlalawe ring aliwa mangaylangan lang tuknang at mako kabyayan la karing tau Menila.?

Malagwa na lang a supil ding lalawigan nung a yalili na nala ring karelang salita king keyang Tagalog, Iting pamanali karing karelang amanung siswan kayagnan ning pamanyalanta king karelang pibandyang yang peka malagwang paralan a gawa na lang busabus e sakup ding lalawigan.

Dapat uli namu ning alang nanumang ulagang amanung nasyunalismu a tulut tamung malyari kekatamu ing makanyan? Agyang ing Soviet Union e na inutus ing meitung mung pambasang salita karing sakup nang republika, ni ing U.S.A. e na gewa ing makanyan. Ding bansang bisang maging talagang pante karing karelang dakal a katutubu, ngeni dakal la gagamitan a salita. Alimbawa ing India atin yang 15 salita, ing Switzerland, 4; ing Belgium, 2; etc.

Ating pamananggap karing dakal nang salita ning metung a bansa karin mu malyaring mapigil ing pangamate ning kalinangan da ring e Tagalog. Ing salitang pambasang Pilipino sukat yang miyugse king basura, at sukat yang miyalilan king salitang mepili king rehiyon.

Ding tau king Bisayas at Mindanao malambat na lang tututul king kolonyalismu na ning Menik at matapang dang tutukyan ing karelang kalayan king pamangamit king salita rang siswan.

Ing pamanginu king metung a salita king metung a bansa anti keti Pilipinas sukat mituknang na ngeni. Sukat tang labanan ing pamangilala king Pilipino manalumpakan mu king keyang salitang ibat Menila antimong pamananggap king mataluktuk nang ketasan ning Tagalog. Ing paliwasan king paninap ding Tagalog ayni ya naman ing pangalbug ding aliwang salitang isipan dang mababa ulaga.

ANG PAGPUO SA ATONG KALIWAT
ni *B. Yballe* ug *Ava Vios*, 2002

Labaw natong nailhan ang naandang pamaagi sa pagpuo sa usa ka kaliwat sama sa gihimo didto sa Serbia ug Rwanda. Anaa pay lain, usa ka masangpotanong pamaagi nga dili mopaagas og dugo apan mobuntog sa mga kaatbang nga kaliwat. Sa Tsina gitawag kini nila og Putonghua. Dinha sa ilahang pagpatuman sa pinulongang Mandarin sa tanang ang-ang sa kinabuhi, natukmod karon sa pagkawani ang uban nilang mga pinulongan.

Katingalahan ngano nga ang mga pinulongang wala pilia sa gobierno pagkanasudnong pinulongan gitawag lang nilag mga dialecto. Ingon sab niini sa Filipinas karon diin gipanglud-an sa kagamhanan ang atong mga pinulongan.

Mapugsanong gimbut-an sa gobierno ang pagpapuo sa mga lumad nga pinulongan pinaagi sa pagtukmod sa mga dili Tagalog nga mamahimong Tagalog. Naghimo kunohay sila og bag-o nga nasudnong pinulongan nga gitawag og Filipino apan sa ulahing pagusisa, Tagalog ra diay kini gihapon. Pinaagi sa paglimbong sa batakang balaod sa 1987, nakapamentaha og dako uyamot ang Tagalog labaw sa ubang pinulongan sa atong yutawhan.

Nahimo nga kinadak-ang tahas sa atong gobierno mao ang pagpugong sa mga dili Tagalog pagkat-on sa pagbasa ug pagsulat sa ilang kaugalingong pinulongan. Kini gipatuman dinha sa tanang tungaan sa elementaria hangtud sa colegio. Sama sab kasalawayon nga pamaagi mao ang pagpanamastamas sa imagen sa probinsyano diha sa television, cine, pamantalaan ug radio nga naghulagway sa mga dili Tagalog nga mga luog ug walay kabangkaagan, kansang bugtong kaugmaranan pinaagi ra sa paglalin didto sa Manila.

Samtang ang Manila nagalantaw sa mga provincia isip iyang mga colonia, mamahimong labaw nga sayon alang kaniya ang hingpit nga pagsakop sa tanan kon ang ilang pinulongan mailisan na sa Tinagalog. Ang pagpabiling kabus sa mga provincia ug sa samang higayon ang pagpatigbabaw sa pinulongang Tagalog nagasubay sa panistema niini sa colonialismo.

Apan nganong tugotan nato kining hiwi ug walay hinungdan nga pamaagi, alang ra ba kini sa ngalan sa nacionalismo? Bisan ang America ug ang kanhing Union Soviet, wala mamugos sa usa ka pinulongang nasudnon. Mahiangayon sab ang gibuhay sa uban nga nagaila og daghang nasudnong pinulongan sama sa India, Singapur, Switzerland, Canada, Belgium ug España.

Ang pluralismo nagatahod sa kalahian sa nagkadaiyang katawohan. Kon dili kini sundon, makalaom kita sa inanay nga pagkamatay sa atong kaliwat. Kinahanglang undanon nato ang paggamit sa pinulongang Tagalog nga gitaptapan nila sa ngalang Filipino, ug iuli ang pagpagamit sa pinulongan sa tagsa-tagsa ka region. Timaan sa pakigbatuk nato sa pagharihari sa Manila, gipakabungat na karon sa pipila ka mga lumolupyo sa Visayas ug Mindanao ang ilang katungod sa kaugalingong pinulongan.

Dili kita ubos nga matang sa lumolupyo nga dictaran nila pagsulti sa ilang pinulongan ug sa paghikalimot ug pagsalikway sa atoa. Atong batukan kining pinugsanay nga paggamit sa Tinagalog ingon nga pinulongang makinasadnon kunohay. Ang angay natong kawilihan mao ra ang atong kaugalingong pinulongan.